

Οι απόψεις περί του χρόνου προσκύνησης των Μάγων (Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / αρχιμ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος / π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος αφιέρωμα / Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2hRYP44>]

Δεν ευσταθεί λοιπόν αυτή η υπόθεση, ούτε και οι άλλες που αρχικά διατυπώσαμε. Η μόνη υπόθεση η οποία λύνει και εξηγεί την διαφορά, χωρίς να έχει τίποτε το βεβιασμένο, είναι, όπως νομίζουμε, η παρακάτω :

Όπως γνωρίζουμε, η Βηθλεέμ ήταν η ιδιαίτερη πατρίδα του Ιωσήφ. Είναι φυσικό και λογικό λοιπόν να την επισκεπτόταν πολύ συχνά με την «οικογένειά» του. «Ην εικός, ου μόνον δεύτερον, αλλά και πλειστάκις επιφοιτάν αυτούς τω τόπω (δηλ. τη Βηθλεέμ)»(Ήταν εύλογο, όχι μόνο για δεύτερη φορά, αλλά πολλές φορές να επισκέπτονται την περιοχή) λέγει ο Ευσέβιος ο Καισαρείας (Migne 22, 936). Και ο Κάλλιστος λέγει, ότι ο Ιωσήφ και οι «οικογενείς» του έμεναν τόσο στη Ναζαρέτ, όσο και στη Βηθλεέμ. «Και εν αμφοτέραις γαρ διατρίβοντες ήσαν· το πορισμόν

τινα, ως γε εικάζειν, εκατέρωθεν έχειν»(Και έμεναν στις δύο πόλεις· όπως νομίζω για να εξασφαλίσουν τα αναγκαία και από τις δύο)(Migne 145, 669). Πιθανώς να είχε εκεί και μικρή πατρική περιουσία ο Ιωσήφ.

Ο Λουκάς αφού αναφέρει τον Κύριο ως νήπιο μετά τον «καθαρισμό» να βρίσκεται στη Ναζαρέτ, έρχεται έπειτα στο 12ο έτος της ηλικίας του. Δεν λέει τίποτε δηλαδή για το διάστημα που μεσολάβησε από τη μετάβαση στη Ναζαρέτ (που έγινε μετά την Υπαπαντή), μέχρι το 12ο έτος της ηλικίας του Κυρίου. Το διάστημα αυτό μένει ανοικτό για κάθε λογική υπόθεση που δεν είναι αντίθετη σε ολόκληρο το πνεύμα της Γραφής. Δεν αποκλείει καμιά υπόθεση αυτή η αποσιώπηση.

Νομίζουμε λοιπόν, ότι ο Ιωσήφ με την Θεοτόκο και τον Κύριο, αφού έμειναν για λίγο στη Ναζαρέτ, ήλθαν και πάλιν στην Βηθλεέμ. Κατ' αυτόν ακριβώς τον χρόνο της δεύτερης (μετά την απογραφή) μεταβάσεως και παραμονής στη Βηθλεέμ, γίνεται ο ερχομός των Μάγων και η μετά την αναχώρησή τους φυγή στην Αίγυπτο.

Σ' αυτήν την υπόθεση, δεν είναι καθόλου αντίθετη η διήγηση του Ματθαίου για τους Μάγους και τη φυγή στην Αίγυπτο.

Ολόκληρη την περιγραφή της Γεννήσεως του Κυρίου για τον Ματθαίο, περικλείει η φράση «και ουκ εγίνωσκεν αυτήν (ο Ιωσήφ), έως ου έτεκε τον υιόν αυτής τον πρωτότοκον, και εκάλεσε το όνομα αυτού Ιησούν»(και δεν είχε καμιά σχέση μαζί της ωσότου γέννησε τον γιό της τον πρωτότοκο και τον ονόμασε Ιησού). Κατόπιν,

επειδή ήθελε να διηγηθεί τα περί των Μάγων, παραλείπει τις λεπτομέρειες της Γεννήσεως, παραλείπει την Περιτομή, παραλείπει επίσης και την Υπαπαντή και έρχεται αμέσως στους Μάγους.

Μεταξύ των άλλων παραλείψεων μπορούμε να αναφέρουμε και την μετάβαση μετά την Υπαπαντή στη Ναζαρέτ (που αναφέρει ο Λουκάς), και την μετάβαση πάλι στη Βηθλεέμ.

Σημειώνουμε, ότι αυτήν την υπόθεση εισηγείται πρώτος, από ότι τουλάχιστον είδαμε στην έρευνά μας, ο Ευσέβιος ο Καισαρείας που προαναφέραμε.

Κατά την δεύτερη λοιπόν επίσκεψη στη Βηθλεέμ από την απογραφή, έρχονται οι Μάγοι και προσκυνούν τον Κύριο. Μετά δε την αναχώρησή τους αναχωρεί και η Θεοτόκος με τον Κύριο και τον Ιωσήφ για την Αίγυπτο (σύμφωνα με τη διαταγή του Αγγέλου), για να διαφύγει το θείο Βρέφος τον κίνδυνο από τον θηριώδη Ηρώδη.

Πόσο χρόνο ακριβώς έμειναν στην Αίγυπτο δεν είναι γνωστό. Κατά τον Νικηφόρο τον Κάλλιστο, που προαναφέραμε, ο Κύριος «επί τρία έτη εν Αιγύπτω την φυγαδεϊάν ετίθει»(για τρία χρόνια έμεινε εξόριστος στην Αίγυπτο) (Migne 145, 673). Σύμφωνα με άλλους λιγότερα. Πάντως μετά τον θάνατον του Ηρώδη καλείται ο Ιωσήφ μετά από θεία εντολή να επιστρέψει από την Αίγυπτο και επιστρέφοντας εγκαθίσταται οριστικά πλέον στη Ναζαρέτ.

Όσον αφορά το δεύτερο ζήτημα (σταύλος - οικία), λύνεται πλέον αυτό εύκολα. Αφού δεχθήκαμε ότι η προσκύνηση των Μάγων έγινε στη δεύτερη επίσκεψη του Ιωσήφ και της Θεοτόκου με τον Κύριο στη Βηθλεέμ, είναι φυσικό να βρήκαν πλέον οικία, για να μείνουν, επειδή δεν υπήρχε πολύς κόσμος όπως συνέβη την πρώτη φορά, λόγω της απογραφής. «Σχολής ούσης εν τη Βηθλεέμ», όπως λέει ο Ευσέβιος, «ευπόρου καταγωγίου»(Επειδή δεν είχε κόσμο η Βηθλεέμ ήταν εύκολο να βρουν σπίτι) (Migne 22, 936).

Συμπερασματικά και σαν περίληψη αναφέρουμε:

Το αστέρι ανέτειλε συγχρόνως με τη Γέννηση του Κυρίου. Οι Μάγοι ήλθαν στη Βηθλεέμ μετά παρέλευση δύο χρόνων περίπου από τη Γέννηση. Ο Κύριος μετά την Υπαπαντή του αναχωρεί για τη Ναζαρέτ. Αφού μένει εκεί για λίγο χρονικό διάστημα, επανέρχεται πάλιν στη Βηθλεέμ και έτσι τον βρίσκουν εκεί οι Μάγοι. Η δε επίσκεψη των Μάγων γίνεται σε σπίτι που κατοικούσε ο Κύριος. Αυτό δε, διότι δεν υπήρχε πλέον πολύς κόσμος στη Βηθλεέμ και αρκετά σπίτια ήσαν άδεια. Μετά δε την επίσκεψη των Μάγων ο Ιωσήφ με την Θεοτόκο και τον Κύριο αναχωρούν για την Αίγυπτο, απ' όπου επιστρέφουν, μετά τον θάνατο του Ηρώδη, και εγκαθίστανται στη Ναζαρέτ.

Έτσι νομίζουμε ότι με ευκολία λύνεται το ζήτημα.

Αρχιμανδρίτου Επιφανίου Θεοδωροπούλου, Άρθρα, Μελέται- Επιστολαί, τ. Α΄, εν Αθήναις 1981, σ. 503-506.

(Μεταφορά στη νεοελληνική : Α. Χριστοδούλου, Θεολόγος)